

A Fővárosi Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának társadalmi egyeztetése keretében meghirdetett szakmai műhely összefoglalója

A) Befogadó és gondoskodó társadalom célterületen kiemelt legfontosabb intézkedések

- I. Szakemberek társadalmi tudatosságának növelése, szemléletformálás
- II. Lakossági szemléletformáló programok indítása
- III. Egyszülős családok támogatását célzó programok és szolgáltatások szervezése

Az intézkedésekhez kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok:

- I. A szemléletformáló képzések szakemberek részére. Szemléletformáló
képzésekkel kapcsolatos adatgyűjtés*

Szükséges a képzésekhez kapcsolódóan gondoskodni a minőségbiztosításról, meg kell határozni azokat a sztemderdeket, amelyek alapjául szolgálnak a megfelelő színvonalon történő képzések létrehozásának és fenntartásának.

A szemléletformálást folytonosság kell, hogy jellemezze, mert nem előnyös, ha a ciklikusság jellemez ilyen tevékenységeket kiemelten fontos társadalmi témákban. Példaértékű szolgáltatásokra van szükség.

Nem pusztán a téma iránt érdeklődő, nyitott embereknek van szüksége képzésre vagy a perspektívák szélesítésére, alakítására, hanem minden olyan szakembernek, aki a munkája során kapcsolatba kerül(het) egy adott célcsoport tagjaival. Felkészültnek, tájékozottnak kell lenni a releváns témák tekintetében, ami elvárható minimum kell, hogy legyen.

Olyan társadalmi csoportok, kisebbségek bevonása is történjen meg a szemléletformálásba, akik az esélyegyenlőség tekintetében maguk is valamely célcsoport tagjai, és rendelkeznek valamilyen képzéssel, érzékenyítő programmal.

- II. Lakossági szemléletformáló kommunikációs kampányok tervezés és indítása;
a Fővárosi Önkormányzat közvetlen és közvetett tulajdonban lévő
hirdetőfelületeinek bevonása a társadalmi célú kampányok megvalósításába*

Nonprofit, civil, egyházi szervezetek által gondozott projektek, adatgyűjtések szolgálhatnak beavatkozások alapjául. Az ilyen típusú feltáró munkára is lehet kampányokat alapozni, nem kell, hogy a Fővárosi Önkormányzat saját kutatásai jelentsék a kiindulópontot. Érdemes megvizsgálni és becsatornázni azokat az információkat, amelyekre fel lehet építeni egy-egy akciót, hiszen számos olyan

szolgáltatás és ellátási terület van városszerte, amit nem önkormányzatok vagy állami szervek biztosítanak, ezért a tapasztalatok sem náluk gyűlnek össze. Érdemes tehát kiaknázni minden erőforrást, akár koordinációs szerepet vállalva.

III. A Fővárosi Önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények szolgáltatásainak kialakításakor törekedjen az egyszülős családok szükségleteinek figyelembevételére

Vannak olyan többszörösen sérülékeny csoportok, akiknek az igényeire különös figyelmet szükséges fordítani és segítségüket priorizálni. Ilyen csoport a menekültellátásban részesülő, többgyermekes, egyszülős családok is, akiknek hathatós segítségre van szükségük a lakhatás, oktatás, egészségügyi ellátás, vagy a szociális alapszolgáltatások elérése terén.

Azokban a kérdésekben, amelyek a célcsoportot direkt vagy indirekt módon érintik, be kell vonni – magukon a családokon túl - az Egyszülős Központot is, támaszkodva a szakértelmükre és tapasztalataikra. Nagy hozzáadott értéke lehet az ilyen profilú szervezeteknek, társulásoknak már a szolgáltatás tervezés fázisában, de azok időszakos felülvizsgálatánál egyaránt.

A Budapest Családban alkalmazott sok ezer munkavállaló komoly célcsoportot jelent, hiszen közülük sokan élnek egyszülős családokban. Az ő támogatásuk szempontjából elérendő eredmény lehet az atipikus foglalkoztatás bevezetésének vizsgálata, ilyen típusú munkakörülmények megteremtése, kiterjesztése. Ez egyaránt humánerőforrás menedzsment feladat, mint lehetséges példamutató magatartás a Fővárosi Önkormányzat és közszolgáltató cégei részéről.

B) A Biztonságos és befogadó munkahely célterületen kiemelt legfontosabb intézkedések

- I. Befogadó munkahely eszköztár létrehozása
- II. Megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának ösztönzése
- III. A munkáltatók szemléletformálása, befogadó munkahelyek kialakításának támogatása

Az intézkedésekhez kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok:

- I. *A befogadó munkahely gyakorlatának kialakításához és a diszkrimináció-mentesség biztosításához eszköztár, jó gyakorlatok gyűjteményének kidolgozása és ismertetése a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában és fenntartásában működő munkáltatókkal*

A foglalkoztatni kívánt célcsoportokat érdemes pontosan definiálni, megvizsgálva úgy az alkalmazás mellett szóló érveket, mint ellenérveket, a negatív diszkrimináció és az egyenlő esélyű hozzáférés dimenzióit. Fókuszált figyelmet érdemes szentelni a potenciális sérülékenységi területekre.

Létre kell hozni olyan felületeket, amik alkalmasak a jó gyakorlatok, ismeretek, elérhető képzések, igénybe vehető segítség formáinak a gyűjtésére, amiből szükség esetén meríteni lehet. Ezt közössé lehet tenni budapesti szinten, nem csupán belső erőforrásként kezelni.

Fontos munkáltatóként munkakörelemzést végezni, feltérképezni, hogy miként lehet megváltozott munkaképességű embereket megfelelően foglalkoztatni, ami feladatként magában foglalja egyes munkakörök adaptálhatóságát az egyén állapotához, képességeihez, illetve kiterjed az integrációra is.

Elengedhetetlen mentori rendszert kiépíteni, direkt módon támogatni az érintett munkakörökbe történő belépést-beléptetést. Ennek megalapozást szolgálja olyan civil és érdekvédelmi szervezetek aktív bevonása, amelyek sok gyakorlattal és tudással rendelkeznek az érintett megváltozott munkaképességű egyének kihívásairól, szükségleteiről, korábbi traumáiról és az őket övező, kezelendő sztereotípiákról.

A munkaköri leírások elkészítése, frissítése során kívánatos szemlélet az atipikus foglalkoztatás adaptálhatósága, kockázatelemzéssel és azoknak a támogatásoknak a számításba vételével, amik segíthetnek az adott beosztáshoz tartozó feladatok teljesítésében a foglalkoztatott ember számára.

A támogatott foglalkoztatást érintő paraméterek (támogatás igénylésének menete, a felhasználás módja és az ezekhez kötődő adminisztráció) ismerete kardinális kérdés, mert meghatározhatja egy munkáltató viszonyulását ahhoz, hogy mekkora valószínűséggel alkalmaz olyan embereket, akik valamilyen szempontból védettséget élvezhetnek. A jövőben (el)várható előrelépés a Fővárosi Önkormányzattól, illetve a tulajdonában lévő cégektől, hogy ezen a területen bővítse ismereteit, és azokat be is építse a gyakorlatba.

A munka és magánélet egyensúlyának megtartásának és támogatásának érdekében ugyancsak szükséges jó gyakorlatokkal, megoldási alternatívákkal rendelkeznie úgy a közszolgáltató cégeknek, mint magának a Főpolgármesteri Hivatalnak, ezzel segítve az embereket az egészséges arányok megtartásában, különválasztva az élet nem összetartozó területeit.

Külön figyelmet kell szentelni a női és férfi munkavállalók közötti különbségtétel csökkentésének, aminek eléréséhez a foglalkoztató stratégiát alkothat, illetve protokollal rendelkezhet a már kialakult helyzetek adekvát kezelésére, kivédve ezzel a beavatkozás esetlegességét, és csökkentve a nem megfelelő kezelés kockázatait, mivel egy konfliktushelyzet vagy méltatlan szituáció elmélyíthet, ha az abba való beavatkozás nem megfelelően előkészített, illetve szubjektív szempontok szerint történik.

A munkahelyen előforduló zaklatás megelőzésére és megszüntetésére lehetséges megoldásként célszerű összegyűjteni és közössé tenni a zaklatás előfordulási formáit,

ezzel könnyítve annak felismerését, illetve hirdetni olyan akciótervet, ami ismereti a munkahely által megtehető intézkedéseket, alkalmazható szankciókat, és információt biztosítani az áldozattá vált emberek részére. A köztudat szintjére emelve kell kommunikálni a zaklatás, mint többnyire tabu téma káros hatásairól, illetve annak eredményes kezelésére vonatkozó jó gyakorlatokról.

A megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazását lehetővé tevő munkakörök meghatározása a Főpolgármesteri Hivatalban (munkakörelemzés, munkakörök kialakítása).

II. A megváltozott munkaképességű személyek alkalmazásának előkészítése (fizikai, infokommunikációs és szemléleti akadálymentesítés), a Fővárosi Álláskereső Iroda, Motiváció Alapítvány bevonása a folyamattervezésbe és munkaközvetítésbe

Elérendő cél szervezeti szinten a hálózatba rendeződés, ami segítheti annak az elkerülését, hogy egyes cégek, intézmények önállóan induljanak el a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztathatóságának, foglalkoztatásának irányába, egyéni megoldásokat keresve egy generálisan megoldandó helyzetre. Pilot projektek tervezésével hatékonyabban lehet felkészülni a változtatásra, amiket különböző léptékben lehet kipróbálni és átültetni a gyakorlatba. Ezeknek a programoknak a megtervezése már önmagában közelebb hozhatja a foglalkoztatókat a témához, kihíváshoz, és teret ad a közös gondolkodásra, vélemények ütköztetésére, közös megoldáskeresésre.

Biztosítani szükséges felelős személyt a megváltozott munkaképességű munkaerő mellé azokon a munkahelyeken, amelyek befogadó szelleműek vagy ennek kialakítására törekednek. Rehabilitációs mentor foglalkoztatása válik indokolttá ott, ahol 25 főt vagy annál többet alkalmaznak, és teljesítendő cél a megváltozott munkaképességű emberek legalább 5%-ban történő felvétele, hiszen feladatot jelent nem csupán ennek az arálynak a megteremtése érdekében az elkötelezett előkészítő munka, de az integráció is. A Fővárosi Önkormányzat tehet ezért az ügyért egyfelől képzések szervezésével – hozzájárulva a megfelelő létszámú rehabilitációs mentor meglétéhez, másrészt bértámogatás biztosításával az ilyen munkakör betöltő dolgozók részére. Kapacitás függvényében ezek a feladatok pályázat útján, külső szereplővel történő együttműködés keretei között is kivitelezhetőek. A saját cégek esetében elvárás lehet ezeknek a körülményeknek a kialakítása.

Szemléletformálás helyett a munkáltatóknak gyakorlati képzést kell biztosítani, ami kézzel fogható tudást ad át akár a megváltozott munkaképességű polgárok munkaügyeinek intézéséhez, vagy egyes munkakörök logisztikai, strukturális átszervezéséhez.

A Fővárosnak célul kell kitűznie és el kell érnie a fogyatékkal élő emberek nagyobb számú foglalkoztatását, és el kell hagyni azt a gyakorlatot, ami szerint rehabilitációs hozzájárulás fizetésével váltja ki az előírásoknál kevesebb megváltozott munkaképességű személyek alkalmazását, mert ez nemcsak rossz példa, de nem is egyezik azokkal az elvekkel, amit a város zászlójára tűzött.

III. A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közszolgáltató cégek esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységeinek megismerése, a civil szervezetek által nyújtott szemléletformáló programok összegyűjtése és munkáltatók tájékoztatása a lehetőségekről, forrásteremtés a képzések megvalósításához

Már működő és kipróbált gyakorlatok szélesítésére, fejlesztésére van szükség a szemléletformáló képzések keretén belül. A meglévő tapasztalatok, mint munkaanyag szolgálhatnak, nem szükséges teljesen az alapoktól építkezni. A munkáltatóknak szóló képzés tematikájának szerves része tud lenni egy működtethető, lokálisan alkalmazott esélyegyenlőségi terv kidolgozása olyan módon, hogy az fenntartható, és változások esetén akár kisebb munkával alakítható legyen az aktuális körülményekhez igazítva, figyelembe véve az érintett célcsoportok karakterisztikáját (megváltozott munkaképességű, bevándorló, nők béregyenlősége, zaklatás megelőzése). A Budapest Esély Nonprofit Kft. ebbe a munkába bevonható.

Tanácsadás biztosítása mellett kidolgozandó komplex pilot program, ami számos területre kiterjed és képes ezeket párhuzamosan is kezelni. Részeként például - a már említett befogadó munkahely eszköztár elemein túl – egy észszerű akadálymentesítési tervvel, amiben teljesíthető, de az igényekre választ adó vállalások kerülnek megfogalmazásra, vagy a munkaerő toborzására, kiválasztására kidolgozott protokollal, szoros kooperációval az Önkormányzat és olyan civil szervezetek között, amik munkaerőpiaci szolgáltatásokkal segítik azokat az embereket, akik foglalkoztatásában eredményeket kell elérni fővárosi szinten a 2027 júniusáig terjedő időszakban.

C) A Biztonságos tér, biztonságos otthon célterületen kiemelt intézkedések

- I. Veszélyeztetett csoportok megelőző képzése
- II. Biztonságos térkialakítás ösztönzése
- III. A biztonságos közterületek, biztonságos tömegközlekedés kialakítását célzó, komplex programok megvalósítása

A célterület intézkedéseire kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok:

- I. A veszélyeztetett csoportok, így különösen az egyedül közlekedő gyermekek, az idősek, a nők, LMBTQIA+ emberek és a fogyatékkal élő személyek áldozattá válását megelőző programok, szemléletformáló képzések és kommunikációs kampányok kidolgozása, megvalósítása

Szükséges elérni, hogy az oktatási-nevelési intézményekben dolgozókhöz eljussanak olyan képzések, amelyek elősegítik a szakemberek körében a bántalmazás, bullying, elhanyagolás jeleinek korai felismerését. Meg kell találni azokat a fórumokat, ahol a pedagógusoknak akár közvetlenül lehetséges ismeretátadás, akár egy ilyen eseménynek helyszínt biztosítva, vagy a képző szervezet, személy honoráriumát fedezve.

Törekedni kell rá, hogy hiteles információ szolgálja az érzékenyítés alapját, illetve olyan jó gyakorlatok tárából érdemes dolgozni, amiktől valódi eredmények várhatóak el.

A Fővárosi Önkormányzat, mint facilitátor dolgozhat azon, hogy a budapesti kerületek együtt gondolkodjanak és dolgozzanak a problémák kezelésén, és a helyi sajátosságokon túlmutató módon születhessenek megoldási javaslatok, megoldások a veszélyeztetett csoportokhoz tartozó embereket érintő sanyargatásának felszámolására, támogatására.

Figyelemfelhívó kampányokat futtasson az Önkormányzat, amiben a zéró tolerancia elvét hirdeti az általa kezelt felületeken és közterületeken, ahol mindenkit képes megszólítani.

Feladatot jelent annak a tudatosítása, hogy a másság, a szexuális kisebbségekhez tartozás nem deviancia, azt nem szükséges egyetlen emberből sem kinevelni. Valós adatokkal kell szemléltetni továbbá, hogy mennyi negatív hatás éri ezeket az embereket.

Folytonos kommunikációval üzenve az emberek tudtára kell hozni, hogy a kirekesztés nem lehet és lesz elfogadható és elfogadott norma.

A jogaitól megfosztott, szexuális kisebbséghez tartozókat - akik nem élhetnek az identitásuk szerint -kompenzálni kellene, kampányokkal kiállni mellettük.

A fővárosnak energiát kell fektetni a rendészeti, rendfenntartó szervekkel folytatott egyeztetésekbe, amiknek célja a különböző szinteken dolgozók szemléletformálása, ismeretbővítése, és a figyelmük felhívása arra, hogy az állampolgárok jogainak egyetemes védelmi is a feladatuk, tekintet nélkül szexuális hovatartozásra.

II. Biztonság és biztonságérzet növelésére szolgáló programok és beavatkozások tervezése és megvalósítása, az új beruházásoknál és jelentős felújításoknál a tervek közbiztonságot támogató építészeti szempontok figyelembevételével való elkészítése

Az ilyen profilú felújítások, átalakítások, beruházások esetében már a tervezés fázisága hívja meg a Fővárosi Önkormányzat vagy a kivitelező cég az érintett célcsoportokat (például az akadálymentes megoldások keresésének szemszögéből közelítve). Az egyetemes tervezés szempontrendszerének használatára van szükség, mert így érhető a XXI. századi kihívásokra megfelelő válaszul szolgálni képest eredmény.

A fővárosnak érdekeltté kell tennie a szolgáltatókat, cégeket arra, hogy minél inkább vegyél figyelembe a fogyatékossgal élő emberek szükségleteit, és a számukra nehézséget, akadályokat okozó körülményeket fejlesszék. Ilyen területek lehetnek a védett kerékpársávokhoz tartozó akadálymentesítések (sok esetben veszélyes egy vak, gyengénlátó ember számára, hogy nincsenek hang vagy taktilis jelzések a kialakított sávok mentén, de az elhagyott rollerek, közösségi kerékpárok is veszélyforrást jelentenek).

Növelje tovább az önkormányzat a hangjelzéssel kommunikáló jelzőlámpák számát, bővítse azoknak a buszmegállóknak a körét, amelyekben a hangosbeszélő bemondja az aktuálisan érkező járatokat, azok menetirányát (végállomását, esetleg érintőlegesen az útvonalát).

Szükséges továbbá peronok, lépcsők estében a taktilis jelzések bővítésére, kontrasztosításra, vezetősorokra, amelyek segíthetik a látássérültek önálló közlekedését.

Szükséges további szemléletformálás társadalmi szinten a fővárosban annak érdekében, hogy a segítőkutyával közlekedő emberek állatait ne érje szükségtelen bírálat, kritika, atrocitás. Hangsúlyozni kell, hogy az egyéb kutyákra vonatkozó korlátozások ezekre az ebekre nem vonatkoznak, szolgáltatások igénybevételeből nem zárhatók ki azok az emberek, akik közlekedését kiképzett állatok segítik – hivatkozva arra, hogy a kutyák más emberekre potenciálisan veszélyt jelenthetnek.

Szükséges megvizsgálni, hogy tud-e segíteni a Fővárosi Önkormányzat olyan városi lakosoknak, akik segítőkutyát kaptak térítésmentesen, azonban ezeknek az állatoknak a fenntartása olyan költségeket ró az érintett emberekre, aminek a viselése anyagi terhet jelent számukra (kiszámítható és kiszámíthatatlan állatorvosi költségek, táplálás, védekezés rovarok, fertőzések ellen).

III. Közvéccék elérhetőségével kapcsolatos helyzetkép készítése, a működő és működővé tehető mosdók felújítására vonatkozó koncepció kidolgozása

A Fővárosi Önkormányzat gondoskodjon arról, hogy üzemeltetőként a felelősségi körében működtetett illemhelyiségek rendben és tisztán legyenek tartva, azok használatát tartósan semmi sem korlátozza.

A közvéccék használati díja drága, kiváltképpen úgy, hogy ez a szolgáltatás roppant kevés helyen érhető el városi szinten. Ez tovább szűkíti a használók körét, továbbá növeli az egyéb köztisztasági problémák kialakulásának lehetőségét. Lépéseket kell tenni ennek a megreformálására, növelni az elérhető mellékhelyiségek számát, gondoskodni azok karbantartásáról, legalább nem emelni a használat díját, szerencsés esetben csökkenteni a jelenleg meghatározott tarifát.

A fővárosnak tárgyalásokat kellene folytatnia a kerületi önkormányzatokkal arról, hogy területi szinteken alakítsanak ki közvéceket, esetleg ehhez lehetne támogatást nyújtani, közös teherviseléssel.

IV. Szakmai program kidolgozása, lakhatási lehetőségek biztosítása intézményi ellátásból-gondozásból kikerülő fiatal nők speciális igényeihez igazodva, komplex és biztonságos szolgáltatások kialakításával

A kerületeket ösztönözze a Fővárosi Önkormányzat a célcsoportba tartozó nők megfelelő ellátására, végezzen lobby tevékenységet és hangsúlyozza a lokális megoldások kidolgozásának (jogszabály által definiált) felelősségét.

Támogasson a főváros civil szervezeteket abban, hogy bővíteni tudják az érintett nők részére nyújtott szolgáltatásaik körét, képesek legyenek a meglévő ellátások színvonalának növelésére, kapacitásaik bővítésére.

A védendő társadalmi csoportokra, kisebbségek igényeire kiemelt figyelmet kell fordítani sérülékenységeik szerint. A főváros lehetőségeihez mérten erőforrásai allokálásával előnyben részesítheti az érintett embereket, illetve az őket ellátó szervezeteket a közvetett segítségnyújtás biztosítása érdekében.

D) Az Akadálymentesség, egyenlő esélyű hozzáférés célterületén kiemelt intézkedések

- I. Az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához képzés szervezése
- II. Az idős és idősödő emberek informatikai tudásának és eszközökkel való ellátottságának fejlesztése
- III. Interszekcionális akadálymentesítési szükségletek felmérése; a fizikai és infokommunikációs akadálymentesség pontos szükségleteinek felmérése, beavatkozások elvégzése

A célterület intézkedéseire kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok:

- I. Civil szervezetek által nyújtott szemléletformáló programok összegyűjtése és munkáltatók tájékoztatása a lehetőségekről, forrásteremtés a képzések megvalósításához

A Fővárosi Önkormányzat teremtsen forrásokat olyan képzések megtartásához, amelyek a munkáltatók ismereteinek bővítését célozzák akár a megváltozott munkaképességű munkaerő vonatkozásában. Az anyagi támogatás egyaránt biztosítható szemléletformálásra, mint tudás, tapasztalatok, jó gyakorlatok átadására, ami elősegítheti a foglalkoztatók nyitottabb hozzáállását, átgondoltan humánerőforrás politikáját.

A főváros ilyen típusú szerep- és felelősségvállalása megvalósulhat a Budapest Esély Nonprofit Kft. képzési tevékenységének a folyamatos finanszírozása, de más szervezetek támogatásán és ösztönzésén keresztül is, párhuzamosan.

II. Az idős és idősödő emberek informatikai tudásának és eszközökkel való ellátottságának fejlesztése

A Fővárosi Önkormányzat hatás-és jogkörének korlátozottsága ellenére javasolt figyelmet szentelni ennek az intézkedésnek, és legalább megtartani annak a lehetőségét, hogy civil szervezetek támogatásán keresztül -és egyéb hiányok enyhítése érdekében - történjen ezért a célért városi szintű felelősségvállalás.

III. A Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közszolgáltató cégek egyenlő esélyű hozzáféréseivel kapcsolatos felmérés előkészítése és elvégzése.

Az interszekcionális szükségletek, az akadálymentesítési igények és a fogyatékossgal élő személyek arányának felmérése a hajléktalan, bevándorlókkal, menekült emberek segítségével foglalkozó ügyfélszolgálatokon.

Érintett szakmai intézmények és civil szervezetek bevonása az akadálymentesítési stratégia kidolgozásába.

A minden ember számára elérhető közszolgáltatások megszervezése nagy volumenű és kardinális feladat, aminek a teljesítése komoly koordinációs és alaposan átgondolt, tervezett munkát igényel a főváros részéről, akár csak a saját maga által fenntartott intézmények rendszerének vonatkozásában is. Elsődleges lépésként szükséges meghatározni a teljesítésre kitűzött konkrét feladatokat, ezek között fontossági sorrendet meghatározni, illetve gondoskodni az elengedhetetlen anyagi források mellérendeléséről.

Az önkormányzat alaposan térképezze fel az akadálymentesítési szükségleteket, összhangban azzal a törekvéssel, ami szerint minél nagyobb arányban be kell vonni mind a foglalkoztatásba, mind pedig a munkaerő tartalékba a megváltozott munkaképességű embereket.

A Fővárosi Önkormányzat indítson gyakornoki programot a megváltozott munkaképességű polgárai számára is.

Segítse a főváros „inkubátorház” jellegű speciális képzési hely működtetését, ahol a megváltozott munkaképességű emberek végzettségeket szerezhethetne, átképzésbe kapcsolódhatnak be, javítsa ezzel munkaerőpiaci helyzetükön.

A főváros ne a „tökéletes munkahely” körülmények megteremtésére törekedjen, ne ennek az előkészítésébe fektesse az energiákat, hanem járjon elől az érintett emberek foglalkoztatásában, illetve biztosítson szemére szabott feltételeket a már alkalmazásban álló, megváltozott munkaképességű dolgozók számára, elősegítve a

munkahely megtartását. A foglalkoztatás színterei terjedjenek ki azokra a munkakörökre is, amelyek betöltéséhez alacsony képzettséggel is hozzá lehet férni. Elkerülendő, hogy védett foglalkoztatásban olyan szakemberek dolgozzanak, akik felsőfokú (akár több felsőfokú) végzettséget szereztek, és nagy valószínűséggel a nyílt munkaerőpiacon is meg tudnák állni a helyüket tapasztalataikból és társadalmi státuszukból eredően.

IV. Támogatott lakhatás lehetőségeinek bővítése a fogyatékossgal élő személyek részére

A lakhatást érintő stratégiák kapcsán az önkormányzat fordítson kiemelt figyelmet arra, hogy a felújítandó, funkcióváltással lakásgazdálkodás körébe vont ingatlanok esetében azokat alkalmassá, de legalább adaptálhatóvá tegye a fogyatékossgal élő lakosság számára is, nem kizárva ezeket az embereket a szükség szerinti hozzáférésből.

A célzottan fogyatékossgal élő személyeknek szóló programok helyett az önkormányzat törekedjen arra, hogy elsőbbségben részesítse a testileg vagy értelmileg akadályozott polgárait az általános elvek szerint megalkotott, ingatlanokkal történő gazdálkodásának gyakorlatában. Ezt tehesse meg azért, mert a lakásállományában megtalálható bérlakások eleve alkalmasak akár a fogyatékossgal élő lakosok igényeinek kielégítésére is, relatíve kis átalakítással.

E) Az Óvodai elérés, iskolai lemorzsolódás csökkentése célterületen kiemelt intézkedések

- I. Szemléletformáló képzések biztosítása a közoktatási szakmacsoportok számára
- II. Az iskolai zaklatás és a családon belüli/párkapcsolati erőszak jeleinek azonosítását segítő ismeretátadó programok indítása
- III. Az SNI-s fiatalok oktatási integrációjával kapcsolatos szemléletformálás

A célterület intézkedéseéhez kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok:

I. Képzések szervezése a Budapest Esély Nonprofit Kft.-n keresztül

Az önkormányzat gondoskodjon oktatási intézmények munkatársainak (pedagógusok, technikai dolgozók, szakmai segítő személyzet), szülőknek szóló érzékenyítő programok megszervezéséről, civil szervezetek bevonásával. Ezekhez a programokhoz erőforrást, helyszínt biztosítson, illetve gondoza a szakmai együttműködést azokkal a szervezetekkel, amelyek különféle, a témában releváns kérdésekben hatékonyan képesek szemléletformálásra, tudás megosztására.

A főváros ennek a területnek a támogatására használatra bocsáthat olyan hirdetési felületeket is, amelyeken akár rendszeresen információkat oszt meg, figyelemfelkeltő kampányokat folytat.

II. Egyeztetés a Fővárosi Önkormányzattal kapcsolatban lévő oktatási intézményekkel és szakemberekkel, gyermekjóléti szolgálatokkal és civil szervezetekkel, konzultáció a programok bevezetésének lehetőségeiről

A Fővárosi Önkormányzat támogasson civil szervezeteket modellprogramok kidolgozásában, buzdítson arra, hogy ilyenek készüljenek különféle témákban, többféle célcsoport részére. Segítse elő ezek kipróbálását, a tapasztalatok összegyűjtését és a gyakorlatba szélesebb körben megvalósuló bevezetését.

Fektessen hangsúlyt arra, hogy igény szerint minél több nevelési és oktatási intézményben be lehessen vezetni ezeket az igényeknek megfelelően, és helyi szinteken nyíljon lehetőség a modellek további fejlesztésére, az adott óvodák, iskolák profiljához történő igazítására.

Lehetőség kínálkozik arra, hogy városi szinteken is fel lehessen lépni az iskolai zaklatás, a családon belüli és a párkapcsolati erőszak ellen, továbbá tenni annak korai felismerése érdekében. Ennek egyik eleme lehet az önkormányzat támogatásával létrehozott, fiataloknak és/vagy szülőknek, vagy éppen pedagógusoknak létrehozott önszorgató csoport, amelynek keretében az egyes résztvevők erőt, bátorságot meríthetnek az ilyen típusú negatív hatásokkal szembeni fellépésre, biztonságos környezetben foglalkozhatnak az elszenvedett traumáikkal. Elő lehet segíteni továbbá közösségépítést az áldozatok, hozzátartozók számára minta jelleggel, tankerületeken átívelő struktúrában.

III. A sajátos nevelési igényű fiatalok oktatási integrációjával kapcsolatos szemléletformálás

Azzal együtt, hogy a főváros saját fenntartású intézményeinek a száma egészen elenyésző - így hatáskörrel a területen alig rendelkezik – mégis tehet kísérletet rá és elősegítheti valamilyen mértékben a kézzel fogható tudás átadását, akár intézményeken átívelő szemléletben és módon. A magasan képzett és sokat tapasztalt szakemberek bevonásának a lehetősége jelenthet olyan erőforrást, amiből meríteni lehet a sajátos nevelési igényű fiatalok és családjaik helyzetének könnyítése, illetve az őket övező megbélyegzés és kirekesztés csökkentése érdekében.

IV. Ismeretátadás és felvilágosítás biztosítása a szociokulturális hátrányok ellensúlyozására

Pályázati keret elérhetővé tételével támogathatja a Fővárosi Önkormányzat azoknak a szervezeteknek, alapítványoknak és nevelési-oktatási intézményeknek az együttműködését, ahol szükséges intenzíven foglalkozni olyan hátrányok leküzdésével, amelyek a kulturális különbségekből adódnak. Erre lehetőséget kínál kisebbségi önkormányzatok bevonása, de akár az interkulturális közvetítéshez való hozzáférés is, aminek keretében gyakorlatilag tolmácsolás történik azok között az érintett felek között,

akik maguktól nem találták meg egymással a hangot, illetve az erre tett kísérlet során külső segítség nélkül leküzdhetetlen akadályokba ütköztek.

Számos esetben fordulhat elő, hogy úgynevezett kulturális sokk ér valakit ma Budapesten, hiszen számos nemzetiségű ember költözött a városba, akik igénybe veszik az itt elérhető szolgáltatásokat, így az óvodákat, iskolákat is. A bevándorló, menedékes családok gyermekeinek, de az őket befogadó közösségeknek is szükséges lehet segítségre egymás szokásainak megismerése, megértése és elfogadása, valamint az eltérő normák összehangolása érdekében. Ezeknek a helyzeteknek a kezeléséhez az önkormányzat forrásokat biztosíthat a területen szakértelemmel bíró szervezetek számára.

F) Az Egészségmegőrzés, ártalomcsökkentés és megelőzés területén kiemelt intézkedések

- I. Szűrő, korai észlelést és kezelésbe vételt lehetővé tévő lakossági szűrőkampányok
- II. Egészségüggyel, egészséggel kapcsolatos jogtudatosság fejlesztése
- III. A társadalmi, vagyoni hátránnyal küzdő nők nemi egészségének támogatása

A célterület intézkedéseire kapcsolódóan megfogalmazott javaslatok:

- I. *Egészségügyi szűrések és a korai kezelésbe vételt támogató lakossági szűrőkampányok megvalósítása*

Szükség van az egészségügyi szűrésekkel kapcsolatos információk gyakori megjelenítésére az önkormányzat által használt hirdetési felületeken is, továbbá lépéseket kell tenni azért, hogy a szűréshez való hozzáférés könnyebbé váljon. Érthetővé kell tenni és jól látható módon elkülöníteni a közösségi és a magán ellátásokat egymástól, hangsúlyt fektetve a két szolgáltatási forma közötti különbségekre.

Egyes betegség típusokhoz kapcsolódóan célzott megelőző tevékenységek biztosítása indokolt és megoldandó feladat a főváros számára.

A rákos megbetegedések megelőző szűrése kiemelt jelentőségű, amire szintén kínálhat megoldást a Fővárosi Önkormányzat, akár már intézményekkel együttműködésben.

A menekült státuszú emberek és családok részére egyaránt hozzáférhetővé szükséges tenni az ellátást, olyan szolgáltatókat megjelölni, amelyeknél akár TAJ kártya megléte nélkül is fogadják a betegeket.

Cukorbeteg polgárok esetében fundus kamerás szemfenék vizsgálat biztosítása indokolt az egészségmegőrzésük, látásuk és időszakos állapotfelmérésük érdekében.

II. Egészségüggyel, egészséggel kapcsolatos jogtudatosság fejlesztése

Több nyelven tartott előadások megszervezésével, illetve az ehhez szükséges feltételek megteremtésével tud az önkormányzat tenni ennek az intézkedésnek a megvalósulása érdekében.

A civil szervezeteknek pályázati források, célzott támogatások biztosítása segíthet az ügy előrehaladásán. Nem jó, ha ezt a feladatot a Fővárosi Önkormányzat magára akarja venni, szerencsésebb ezt a civilekre bízni.

Erősíteni kell a betegjogi képviselőt, ezáltal növelve a beteg emberek biztonságérzetét, és szavatolni azt, hogy van hová fordulni, és lehet hová delegálni azokat, akik jogsérelmet szenvednek el az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén, vagy az igénybevétele során.

Az egészségügyi intézményekben fejlessze az információ hozzáférhetőségét az önkormányzat azzal, hogy digitális eszközökön megjelenít közérdekű információkat úgy a betegségek megelőzésével, mint azok érdemi kezelésével összefüggésben.

III. A társadalmi, vagyoni hátránnyal küzdő nők nemi egészségének támogatása

Támogassa a Fővárosi Önkormányzat a nőgyógyászati rendelvek számának növelését, illetve segítse elő, hogy az azonnali beavatkozást, ellátást igénylő esetekben várakozás nélkül, vagy minimális várakozást követően hozzáférhető legyen az ellátás.

Tekintettel arra, hogy sok esetben nyelvi akadály is lehet a szolgáltatások elérésének, ezért a főváros biztosítsa olyan nőgyógyászati ellátás elérhetőségét, ahol idegen nyelveken beszélő ügyfeleket is képesek fogadni, megérteni problémájukat, és azokra megfelelő egészségügyi válaszokat adni.

Tegyen elérhetővé az önkormányzat információs és higiénés csomagokat azok számára, akik anyagi lehetőségek hiányában máskülönben nem jutnak hozzá a szükséges menstruációs és a szexuális egészségmegőrzést támogató eszközökhöz, ismeretekhez.

Segítse (elő) a Fővárosi Önkormányzat, hogy olyan ellátások és terek jölessenek létre, ahol csak női alkalmazottak dolgoznak, ezzel segítve a traumatizált páciensek ellátását. Ez terjedjen ki az utcai szociális munkára, egészségügyi ellátásra. Ezzel párhuzamosan szükséges elérni, hogy legyen lehetőség szolgáltatásokba delegálni minden nőt, akinek ellátásra van szüksége, abban az esetben is, ha azon a helyen nem tudják ellátni, ahová közvetlenül segítségért fordult.

IV. A hajléktalanellátásban és idősellátásban a problémaként, hiányként megjelölt kapacitások fejlesztése

A főváros bővítse a fenntartásában működtetett idősellátás kapacitásait, különös tekintettel a demenciával érintett budapesti polgárok szükségleteire, valamint azoknak

az embereknek a speciális igényeire, akik a demencián túl testi fogyatékossgal is együtt élnek, például vakok és gyengénlátók.

V. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokról információk elérhetőségének biztosítása online felületen

A Fővárosi Önkormányzat támogassa olyan felületek létrehozását, ahol az egészségügyi szolgáltatókról és szolgáltatásaikról akadálymentes felületen (applikációban) lehet információkat szerezni.